

Agendapunt: AB agendapunt 6
Betreft: Reactie vervolgrapport Berenschot en reactie Straatman Koster
Advocaten
Auteurs: Directie HUA - Chantal Keijsper en Luuk Boessenkool
Dd: 31 mei 2023

In vervolg op het Berenschot rapport 'Toekomstscenario's van Het Utrechts Archief (6 februari 2023) heeft Berenschot in opdracht van de provincie en gemeente Utrecht een vervolgrapport opgesteld over het risicomanagement van HUA (deel 1) en de 'Sturingsruimte bij toepassing van de delegatie-uitzondering in het aanbestedingsrecht (19 mei 2023)'. Straatman Koster Advocaten heeft een reactie hierop gemaakt: 'Concretisering juridische analyse op basis van risicoscenario's.

Berenschot en Straatman Koster constateren dat er in de delegatie-uitzondering een bestuurlijk spanningsveld optreedt 1) tussen de verschillende petten die de AB- en DB-leden hebben en 2) bij het eerder omschreven aanbestedingsrechtelijke risico. Straatman Koster geeft aan dat beide situaties niet geheel kunnen worden weggenomen maar wel kunnen worden gemitigeerd. Hiervoor worden door Straatman Koster Advocaten een tweetal mitigerende maatregelen gegeven die gaan over 1) het opnemen van een goede beschrijving in de tekst van de gemeenschappelijke regeling hoe het toezicht wordt vormgegeven, waarbij 2) het toezicht zoveel mogelijk achteraf plaatsvindt, zowel voor de sturingsmogelijkheden op concrete taken als op de financiële kaders.

Wij hebben een bijdrage geleverd aan het eerste deel: het risicomanagement van HUA. Hierin is duidelijk geworden dat alle risico's van HUA in beeld zijn en dat er afdoende maatregelen zijn getroffen. Er is door het bestuur vastgestelde regelgeving waarover de directie jaarlijks via de P&C cyclus aan het bestuur rapporteert, waarop anderen/externen controleren (Accountant, FG, CISO, vertrouwenspersoon en OR). Er is een breed pakket aan beheersingsmaatregelen genomen om deze risico's te voorkomen of te mitigeren. De conclusie van Berenschot luidt dat HUA met het huidige risicomanagement volledig in control is.

Berenschot heeft vervolgens drie van deze risico's verder uitgewerkt in deel 2. Het gaat hier dus om risico's die reeds in control zijn, voor de korte en lange termijn. Berenschot vermeldt in het rapport dat er geen aanwijzingen zijn dat deze scenario's zich snel voordoen. Het gaat om scenario's die vanuit politiek-bestuurlijk oogpunt als relevant worden gezien door de achterblijvende partners.

De keuze voor deze risico's kunnen wij niet volgen. Het is zoals uit deel 1 blijkt, zeer onwaarschijnlijk dat deze risico's zich voordoen, bovendien zorgen de getroffen maatregelen ervoor dat ze ook in de nieuwe situatie van voorzetting GR goed gemanaged kunnen worden en dat ze dus ook dan in control zijn. Voor de volledigheid lichten we dat hieronder toe.

Risico 1 – Analyse sturing op risico's digitale transformatie

De genoemde onderdelen zijn alle verwerkt in het risicoregister en daarmee een gemanaged risico. De aanbesteding voor het e-depot is reeds in 2022 succesvol afgerond en kan dus niet meer mislukken. Daarnaast werkt HUA niet met kleine softwarepartijen waar risico's door kunnen ontstaan. De leveranciers van MAIS-Flexis en het e-depot van Preservica zijn grote, gerenommeerde en uiterst stabiele partijen die we hier op hebben geselecteerd. De implementatie van het e-depot gebeurt door een internationale leverancier met een proven track-record bij andere archieven zoals het Nationaal Archief. Het risico op een ransomware- of virusaanval waardoor HUA meer dan zes

maanden niet beschikbaar is, wordt op dit moment gemitigeerd in een nieuwe ICT-omgeving, bovendien is de fysieke dienstverlening beschikbaar in tijden van een ransomware- of virusaanval.

Risico 2 - Analyse sturing op risico verlaging van de structurele bijdrage vanuit het rijk met 50%

Het genoemde percentage van 50% heeft geen grondslag. De reële situatie is dat de gedelegeerde archieftaak van het Rijk wordt verankerd in de nieuwe archiefwet en betreft het beheer en de toegankelijkheid van het rijksarchiefdeel van HUA. Reeds vastgelegd is dat bij deze wettelijke taak een vaste financiering hoort die middels een SPUK wordt geregeld. De achterblijvende partners hebben sturing door langdurige afspraken te maken over deze taken en bijhorende financiering. Hiervoor is inmiddels een bestuursconvenant opgesteld. (Overigens kunnen ook GR-partners en DVO-partners bezuinigen.)

Risico 3 - Analyse sturing op risico's sociale veiligheid

De onderdelen zijn alle verwerkt in het risicoregister en daarmee een gemanaged risico. Zoals Berenschot aangeeft, blijkt uit de risicoanalyse blijkt dat HUA formele maatregelen en soft controls heeft ingesteld om dit voorkomen. Grootschalige fraude van een lid van het MT van HUA is afgedekt door de beschreven maatregelen in deel 1 waaronder BBV, verdedigingslijnes en het vierogenprincipe. Het risico van mediaberichtgeving over een onveilige werksfeer binnen HUA, wordt zoals aangegeven in deel 1 voorkomen door de genomen formele maatregelen en soft controls.

Op basis van deze uitleg, die wij ook met Berenschot hebben gedeeld, laten wij zien dat de drie genoemde risico's volledig *in control* zijn. Dat geldt niet alleen voor de huidige situatie, maar door de mitigerende maatregelen ook voor de toekomstige situatie van een delegatie-uitzondering. We missen in het rapport van Berenschot de conclusie dat de drie genoemde risico's vanwege het feit dat ze volledig *in control* zijn, geen politieke-bestuurlijke grondslag meer kunnen bieden om verder uit te werken. De governance blijft namelijk overeind in de nieuwe situatie.